

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų

(COM(2013) 348 final – 2013/0188 (CNS))

(2014/C 67/12)

Pranešėjas **Petru Sorin DANDEA**

Taryba, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 115 straipsniu, 2013 m. birželio 27 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų

COM(2013) 348 final – 2013/0188 (CNS).

Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2013 m. spalio 4 d. priėmė savo nuomonę.

493-iojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2013 m. spalio 16–17 d. (2013 m. spalio 16 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 142 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 6 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK palankiai vertina pasiūlymą dėl direktyvos⁽¹⁾, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų, ir mano, kad šis pasiūlymas yra didelis žingsnis teisinga linkme įgyvendinant Veiksmų planą stiprinti kovą su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu⁽²⁾.

1.2 Komitetas mano, kad nagrinėjamo pasiūlymo negalima atsieti nuo kitų Europos ir tarptautinių iniciatyvų ir veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti geresnį mokesčių administratorių keitimąsi informacija, pavyzdžiui, 2005 m. Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos, Užsienio sąskaitoms taikomų mokestinių prievolių vykdymo akto (FATCA), pagal kurį daugelis Europos šalių siekė sudaryti dvišalį susitarimą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kad apsaugotų savo teises.

1.3 Kadangi dėl mokestinio sukčiavimo ir mokesčių slėpimo valstybės narės kiekvienais metais praranda milijardus eurų, EESRK mano, kad Komisijos pasiūlymas, skirtas tam tikrų Direktyvos 2011/16/ES nuostatų dėl automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų įgyvendinimo paspartinimo, yra pagrįstas.

1.4 Komisija siūlo pajamas, kurioms taikomos automatinių informacijos mainų reikalavimas, papildyti penkiomis naujomis pajamų kategorijomis. EESRK pritaria, kad šios naujos pajamų kategorijos būtų įtrauktos į šių nuostatų taikymo sritį, kadangi

labiau tikėtina, jog jos gali tapti mokestinio sukčiavimo objektu nei direktyvoje jau nurodytos pajamų rūšys.

1.5 Kadangi mokesčių slėpimas ir mokestinis sukčiavimas yra pasaulinės problemos, jų išspręsti vien tik ES viduje neįmanoma. Todėl EESRK ragina Komisiją ir valstybes nares dėti dvigubai daugiau pastangų derantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO) ir kitose pasaulinėse organizacijose ir siekti, kad automatiniai informacijos mainai taptų tarptautiniu standartu.

1.6 EESRK ypač ragina valstybes nares užtikrinti, kad nustatant būsimą automatinių informacijos mainų standartą būtų atsižvelgta į ES teisinius reikalavimus, patirtį ir kompetenciją šioje srityje, ir siūlo valstybėms narėms tuo tikslu suderinti savo pozicijas, kad Europos pozicija įgytų didesnę svorį tarptautinėse derybose.

1.7 Komitetas mano, kad įgyvendinant tarptautines ir Europos lygmens iniciatyvas reikia siekti sudaryti kuo platesnes vienodas konkurencines sąlygas ir įtraukti kuo daugiau šalių siekiant išvengti bet kokių galimų neigiamų ekonominių ar kitokių pasekmių Sąjungai.

1.8 Siekiant paprastumo bei išlaidų efektyvumo ir naudos visoms susijusioms šalims, EESRK mano, kad būtina suderinti įvairias atskirų iniciatyvų keitimosi informacija sistemas ir sukurti bendrą sistemą. Tai turėtų būti padaryta bent jau Europos lygmeniu. Be to, pagrindinės taisyklės turi būti aiškios, nedviprasmiškos ir proporcingos siekiamiems tikslams.

⁽¹⁾ COM(2013) 348 final.

⁽²⁾ COM(2012) 722 final.

1.9 EESRK ragina valstybes nares pasirūpinti, kad sėkmingam automatinių informacijos mainų nuostatų įgyvendinimui pakaktų žmogiškųjų, technologinių ir finansinių išteklių, nes informacija, kuria valstybės narės pradės keistis nuo 2015 m., bus sudėtinga ir gausi. Prioritetą reikėtų teikti pareigūnų, kurie bus atsakingi už informacijos mainus, mokymui.

1.10 EESRK mano, kad naujos kovos su mokesčių srities pažeidimais priemonės bus veiksmingos tik tada, jeigu ir Komisija, ir valstybės narės labiau stengsis supaprastinti ir suderinti mokesčių įstatymus.

2. Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuri iš dalies keičia Direktyvą 2011/16/ES

2.1 Kadangi pastaraisiais metais mokestinis sukčiavimas ir mokesčių slėpimas išaugo, o šių reiškinių poveikis valstybių narių mokestinėms pajamoms yra didžiulis – kasmet prarandami milijardai eurų, Komisija parengė šį pasiūlymą dėl direktyvos, siūlydama iš dalies pakeisti tam tikras Direktyvos 2011/16/ES nuostatas dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų.

2.2 Komisijos pasiūlymo tikslas – išplėsti automatinių informacijos mainų taikymo sritį Europos Sąjungoje labiau, nei numatyta dabartinėje sistemoje.

2.3 Komisija siūlo iš dalies pakeisti Direktyvos 8 straipsnį, įvedant naujas pajamų, kurioms būtų taikomas automatinių informacijos mainų reikalavimas, kategorijas, išbraukiant nuorodą į ribą, kurios neviršijus valstybė narė gali nepageidauti gauti informacijos iš kitų valstybių narių, ir paspartinant dabartinės direktyvos nuostatų dėl automatinių informacijos mainų išplėtimo įgyvendinimą.

2.4 Siūloma įvesti šias naujas pajamų kategorijas, apie kurias automatinių mainų būdu turės būti perduodama informacija: **dividendai, pajamos iš kapitalo padidėjimo, kitos pajamos, gaunamos už finansinėje sąskaitoje laikomą turtą, sumos, kurių atžvilgiu finansų įstaiga yra išipareigojantis asmuo arba skolininkas, įskaitant išperkamuosius mokėjimus, ir sąskaitų likučiai.** Valstybės narės informaciją apie šias pajamas turės teikti nuo 2015 m.

2.5 Atsižvelgdama į konsultacijas su valstybėmis narėmis, Komisija siūlo panaikinti ribą, kurios nesiekiant valstybės narės šiuo metu gali nuspręsti neprašyti tam tikro pobūdžio informacijos. Komisija mano, jog tai yra nepraktiška ir teigia, kad valstybės narės sutinka, kad tokia riba turėtų būti panaikinta.

2.6 Naujoms pajamų kategorijoms, kurioms bus taikomas automatinių informacijos mainų reikalavimas, Komisija nusprendė nepalikti **informacijos turėjimo sąlygos**, kuri šiuo

metu taikoma 8 straipsnio 1 dalyje minimoms pajamų kategorijoms. Toks sprendimas paspartins privalomų automatinių informacijos mainų išplėtimą ir įgyvendinimą.

2.7 Komisijos pasiūlymas atitinka kai kurių valstybių narių iniciatyvą sudaryti susitarimus su JAV dėl jų Užsienio sąskaitoms taikomų mokesčių prievolių vykdymo akto (FACTA), taigi, įpareigoja valstybes nares plačiau bendradarbiauti pagal Direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis 19 straipsnį.

3. Bendrosios pastabos

3.1 Šis pasiūlymas dėl direktyvos yra viena iš priemonių, numatytų Veiksmų plane stiprinti kovą su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu⁽³⁾, kuri Komisija Europos Tarybos prašymu parengė 2012 m. pabaigoje. Savo nuomonėje⁽⁴⁾ EESRK teigiamai įvertino pateiktą planą ir pareiškė remias Komisijos pastangas kovoti su vidaus rinkai neigiamą įtaką darančia praktika.

3.2 Kiekvienais metais dėl mokestinio sukčiavimo ir mokesčių slėpimo valstybės narės praranda milijardus eurų. Kadangi tai mažina mokesčių bazę, taigi verčia valstybes nares didinti mokesčius, Komitetas mano, kad mokestinis sukčiavimas⁽⁵⁾ ir mokesčių slėpimas⁽⁶⁾ yra ne tik nelegali, bet ir amorali veikla, kuri daro didelį poveikį vidaus rinkai ir iškreipia mokesčių sistemų teisingumą mokesčių mokėtojų atžvilgiu.

3.3 Mokestinis sukčiavimas ir mokesčių slėpimas yra pasaulinės problemos. Todėl priemonės, kurių vidaus rinkoje imamasi su šiomis problemomis kovoti, turėtų būti papildytos EBPO, G8, G20 ir kitų organizacijų susitarimais, kad automatiniai informacijos mainai taptų tarptautiniu standartu. EESRK teigiamai vertina kai kurių valstybių narių, kurios jau sudarė susitarimus su JAV dėl Užsienio sąskaitoms taikomų mokesčių prievolių vykdymo akto (FACTA), pastangas. Remiantis Direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo 19 straipsniu šie susitarimai valstybėms narėms suteiks platesnio bendradarbiavimo automatinių informacijos mainų srityje galimybę. Tačiau EESRK teigiamai vertina ir faktą, kad pasiūlymas išplėsti privalomus informacijos mainus suteikia valstybėms narėms vienodą ES teisinį pagrindą, kuris užtikrins teisinį aiškumą ir sudarys vienodas sąlygas ir kompetentingoms institucijoms, ir ūkio subjektams. EESRK taip pat mano, jog yra svarbu, kad rengiant būsimą pasaulinį automatinių informacijos mainų standartą būtų atsižvelgta į ES teisinius reikalavimus, patirtį ir kompetenciją šioje srityje.

⁽³⁾ Ten pat.

⁽⁴⁾ OL C 198, 2013 7 10, p. 34.

⁽⁵⁾ Mokestinis sukčiavimas yra tam tikros formos tyčinis mokesčių slėpimas, už kurį paprastai baudžiama pagal baudžiamąją teisę. Terminas apima atvejus, kai tyčia pateikiama klaidinga informacija arba klastojami dokumentai (apibrėžtis paimta iš COM(2012) 351 final).

⁽⁶⁾ Mokesčių slėpimas apskritai apima neteisėtus veiksmus, kai prievolė mokėti mokesčių yra nuslepiama arba ignoruojama, t. y., kai mokesčių mokėtojas, nuo mokesčių administratoriaus nuslėpęs pajamas arba informaciją, sumoka mažiau mokesčių, nei teisiškai privalo (apibrėžtis paimta iš COM(2012) 351 final).

3.4 Juk vien valstybių narių mokesčių sistemų sudėtingumas ir didžiuliai tarpusavio skirtumai gali tapti didele kliūtimi įgyvendinti automatinius informacijos mainus. EESRK mano, kad siekiant užtikrinti, kad naujosios kovos su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu priemonės būtų efektyvios ir veiksmingos, Komisija ir valstybės narės turėtų labiau stengtis supaprastinti ir suderinti mokesčių įstatymus.

4. Konkrečios pastabos

4.1 Pasiūlyme dėl direktyvos Komisija nori įvesti penkias naujas pajamų kategorijas, apie kurias automatinių mainų būdu turės būti perduodama informacija: dividendai, kapitalo prieaugio pajamos, kitos pajamos, gaunamos už finansinėje sąskaitoje laikomą turtą, sumos, kurių atžvilgiu finansų įstaiga yra išsipareigojantysis asmuo arba skolininkas, įskaitant išperkamuosius mokėjimus, ir sąskaitų likučiai. EESRK sutinka, kad šios naujos pajamų kategorijos turėtų būti įtrauktos į šių nuostatų taikymo sritį, nes dėl savo pobūdžio ir masto mokesčio sukčiavimo objektu jos rizikuoja tapti dar labiau nei direktyvoje jau nurodytos pajamų rūšys.

4.2 Naujoms pajamų kategorijoms, kurioms bus taikomas automatinių informacijos mainų reikalavimas, Komisija nusprendė nepalikti informacijos turėjimo sąlygos. Apie šias

pajamų kategorijas valstybės narės turės teikti nuo 2014 mokesčių metų sukauptus duomenis. EESRK teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą, kuris paspartins Direktyvoje 2011/16/ES nustatytą automatinių informacijos mainų įgyvendinimą.

4.3 Vykstant automatiniams informacijos mainams kiekviena valstybė narė iš visų kitų valstybių narių gaus labai daug informacijos. EESRK ragina valstybes nares pasirūpinti, kad automatinių informacijos mainų nuostatų įgyvendinimui nuo 2015 m. pakaktų žmogiškųjų, technologinių ir finansinių išteklių.

4.4 Dėl automatinių informacijos mainų sistemoje cirkuliuojančių duomenų sudėtingumo EESRK ragina valstybes nares parengti pareigūnus, kurie dirbs su šia sistema, tuo užtikrinant, kad sistema sklandžiai veiktų.

4.5 Pasiūlyme dėl direktyvos Komisija nepakeitė informacijos turėjimo sąlygos Direktyvos 2011/16/ES 8 straipsnio 1 dalyje minimoms pajamų kategorijoms. EESRK rekomenduoja valstybėms narėms pasistengti užtikrinti, kad tokie duomenys būtų renkami nuo 2017 m., kai pagal dabartines direktyvos nuostatas jie turėtų būti įtraukti į automatinių informacijos mainų sistemą.

2013 m. spalio 16 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Henri MALOSSE